

Οι χώροι ℓ^∞ και $\ell^\infty(\Gamma)$ για $\Gamma \neq \emptyset$ σύνολο. ①

$$\ell^\infty(\Gamma) = \{f: \Gamma \rightarrow \mathbb{R} : f \text{ φραγμένη συνάρτηση}\}$$

Ορισμός

① Μια συνάρτηση $f: \Gamma \rightarrow \mathbb{R}$ είναι φραγμένη αν και μόνο αν υπάρχει $\theta \in \mathbb{R}$ ώστε:

$$|f(x)| \leq \theta \text{ για κάθε } x \in \Gamma.$$

Προφανώς, αν $f, g \in \ell^\infty(\Gamma)$ με $|f(x)| \leq \theta, |g(x)| \leq \eta \forall x \in \Gamma$ και $\lambda, \mu \in \mathbb{R}$, τότε $\lambda f + \mu g: \Gamma \rightarrow \mathbb{R}$ είναι φραγμένη συνάρτηση για κάθε $\lambda, \mu \in \mathbb{R}$, δηλαδή $\lambda f + \mu g \in \ell^\infty$, διότι: για κάθε $x \in \Gamma$

$$\begin{aligned} (*) \quad |\lambda f + \mu g(x)| &= |\lambda f(x) + \mu g(x)| \\ &= |\lambda| |f(x)| + |\mu| |g(x)| \leq |\lambda| \cdot \theta + |\mu| \cdot \eta. \end{aligned}$$

Άρα, προφανώς ο $\ell^\infty(\Gamma)$ είναι διανυσματικός χώρος και μάλιστα απειροδιάστατος αν το Γ είναι άπειρο σύνολο, καθώς οι συναρτήσεις:

$$f_\gamma: \Gamma \rightarrow \mathbb{R} \text{ με } f_\gamma(x) = \begin{cases} 0 & \text{αν } x \in \Gamma \setminus \{\gamma\} \\ 1 & \text{αν } x = \gamma \end{cases}$$

για κάθε $\gamma \in \Gamma$, είναι γραμμικά ανεξάρτητες.

Θέτουμε για κάθε $f \in \ell^\infty(\Gamma)$

$$\|f\|_\infty = \sup \{ |f(x)| : x \in \Gamma \} \in \mathbb{R}.$$

Προφανώς $(\ell^\infty(\Gamma), \|\cdot\|_\infty)$ είναι χώρος με νόρμα, καθώς για κάθε $f, g \in \ell^\infty(\Gamma)$ και $\lambda \in \mathbb{R}$ ισχύουν:

$$(i) \|f\|_\infty \geq 0, (ii) \|f\|_\infty = 0 \Leftrightarrow f = 0, (iii) \|\lambda f\|_\infty = |\lambda| \|f\|_\infty$$

και

$$(iv) \|f+g\|_\infty = \sup \{ |f(x)+g(x)| : x \in \Gamma \} \leq$$

$$\sup \{ |f(x)| : x \in \Gamma \} + \sup \{ |g(x)| : x \in \Gamma \} = \|f\|_\infty + \|g\|_\infty.$$

Άρα, $(\ell^\infty(\Gamma), \|\cdot\|_\infty)$ χώρος με νόρμα

② Ο $\ell^\infty(\Gamma)$ είναι χώρος Banach,

θα αποδείξουμε ότι ο αντίστοιχος μετρικός χώρος $(\ell^\infty(\Gamma), d_\infty)$, όπου

$$d_\infty(f, g) = \sup \{ |f(x) - g(x)| : x \in \Gamma \} = \|f - g\|_\infty$$

είναι πλήρης μετρικός.

Πράγματι, έστω $(f_n)_{n \in \mathbb{N}} \in \ell^\infty(\Gamma)$ βασική 2
ακολουθία.

Τότε $\forall \varepsilon > 0$ υπάρχει $n_0 \in \mathbb{N}$ ώστε: $\forall n, m \geq n_0$

$$(*) \quad d_\infty(f_n, f_m) = \sup \{ |f_n(x) - f_m(x)| : x \in \Gamma \} < \frac{\varepsilon}{2}$$

Άρα, για κάθε $x \in \Gamma$ έχουμε ότι η
ακολουθία $(f_n(x))_{n \in \mathbb{N}} \subseteq \mathbb{R}$ βασική

Έστω $f_n(x) \rightarrow f(x) \in \mathbb{R} \quad \forall x \in \Gamma$.

Έστω η συνάρτηση $f: \Gamma \rightarrow \mathbb{R}: x \rightarrow f(x) \quad \forall x \in \Gamma$.

Τότε $d_\infty(f_n, f) = \sup \{ |f_n(x) - f(x)| : x \in \Gamma \} \leq \frac{\varepsilon}{2} < \varepsilon$
για κάθε $n \geq n_0$, σύμφωνα με την $(*)$ (όριο ως προς m).

Άρα, $d_\infty(f_n, f) \rightarrow 0$ και ακολούθως $f_n \rightarrow f \in \ell^\infty$.

Επομένως ο $(\ell^\infty(\Gamma), d_\infty)$ είναι πλήρης
μετρικός χώρος και άρα, ο $(\ell^\infty, \|\cdot\|_\infty)$
είναι χώρος Banach, με νόρμα:

$$\|f\|_\infty = \sup \{ |f(x)| : x \in \Gamma \}.$$

Ορισμός

Συμβολίζουμε με ℓ^∞ τον χώρο $\ell^\infty(\mathbb{N})$
δηλαδή τον χώρο όλων των φραγμένων
ακολουθιών στο σύνολο $\mathbb{R}$ των πραγμα-
τικών αριθμών.

$$\ell^\infty = \ell^\infty(\mathbb{N}) = \{ (x_n) \in \mathbb{R}^{\mathbb{N}} : (x_n)_{n \in \mathbb{N}} \text{ φραγμένη} \}$$

που είναι απειροδιάστατος γραμμικός
χώρος με νόρμα:

$$\|(x_n)\|_\infty = \sup \{ |x_n| : n \in \mathbb{N} \}$$

Ο $(\ell^\infty, \|\cdot\|_\infty)$ είναι χώρος Banach.

Παρατήρηση

Ο χώρος $(\ell^\infty(\Gamma), \|\cdot\|_\infty)$ είναι διαχωριστικός αν και μόνο αν το σύνολο Γ είναι πεπερασμένο. Άρα, ο χώρος ℓ^∞ δεν είναι διαχωριστικός.

Απόδειξη

Έστω ότι το σύνολο Γ είναι άπειρο. Τότε το σύνολο $\mathcal{P}(\Gamma)$ όλων των υποσυνόλων του Γ είναι υπεραριθμητικό.

Για κάθε $A \in \mathcal{P}(\Gamma)$, δηλαδή $A \subseteq \Gamma$, θέτουμε $\chi_A: \Gamma \rightarrow \mathbb{R}$ την χαρακτηριστική συνάρτηση του A , δηλαδή $\chi_A(x) = 1$ αν $x \in A$ και $\chi_A(x) = 0$ αν $x \in \Gamma - A$.

Προφανώς, $\chi_A \in \ell^\infty(\Gamma) \forall A \in \mathcal{P}(\Gamma)$. Επίσης, αν $A, B \in \mathcal{P}(\Gamma)$ και $A \neq B$, τότε

$$\sup\{|\chi_A(x) - \chi_B(x)| : x \in \Gamma\} = \|\chi_A - \chi_B\|_\infty = 1, \text{ άρα}$$
$$S(\chi_A, \frac{1}{3}) \cap S(\chi_B, \frac{1}{3}) = \emptyset \quad \forall A \neq B$$

Επομένως κάθε πυκνό υποσύνολο D του $\ell^\infty(\Gamma)$ είναι υπεραριθμητικό, διότι $D \cap S(\chi_A, \frac{1}{3}) \neq \emptyset \quad \forall A \in \mathcal{P}(\Gamma)$

και το σύνολο $\{S(\chi_A, \frac{1}{3}) : A \in \mathcal{P}(\Gamma)\}$

περιέχει υπεραριθμητικό πλήθος ζένων ανά δύο σφαιρών, ίσο με το πλήθος του $\mathcal{P}(\Gamma)$.

Αν το Γ είναι πεπερασμένο σύνολο τότε $\ell^\infty(\Gamma) \cong \mathbb{R}^\Gamma$ και άρα ο $(\ell^\infty(\Gamma), \|\cdot\|_\infty)$

είναι διαχωριστικός χώρος, αφού ο $(\mathbb{R}^\Gamma, \|\cdot\|_\infty)$ είναι διαχωριστικός, ως ισοδύναμος με τον $(\mathbb{R}^\Gamma, \|\cdot\|_2)$.

Ο συζυγής χώρος $(\ell^1)^*$ είναι ισομετρικός (4)
 με τον χώρο ℓ^∞ .

Απόδειξη

Αν $x = (x_n)_{n \in \mathbb{N}} \in \ell^\infty$ και $y = (y_n)_{n \in \mathbb{N}} \in \ell^1$, τότε
 η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} x_n y_n$ συγκλίνει, διότι:

$$\sum_{n=1}^{\infty} |x_n y_n| \leq \| (x_n) \|_{\infty} \cdot \| (y_n) \|_1 \quad (\text{προφανώς}).$$

Για κάθε $x = (x_n)_{n \in \mathbb{N}} \in \ell^\infty$ θέτουμε:

$$T_x : \ell^1 \rightarrow \mathbb{R} \quad \forall y = (y_n) \in \ell^1 \quad T_x(y) = \sum_{n=1}^{\infty} x_n y_n$$

Προφανώς T_x είναι γραμμικός τελεστής
 και ισχύει:

$$|T_x(y)| = \left| \sum_{n=1}^{\infty} x_n y_n \right| \leq \| (x_n) \|_{\infty} \cdot \| (y_n) \|_1 \quad (*)$$

για κάθε $y = (y_n)_{n \in \mathbb{N}} \in \ell^1$.

Άρα, ο T_x είναι φραγμένος τελεστής
 και γάλιστα $\|T_x\| \leq \|x\|_{\infty}$, άρα $T_x \in (\ell^1)^* \forall x \in \ell^\infty$.

Ορίζουμε την συνάρτηση

$$T : \ell^\infty \rightarrow (\ell^1)^* \quad \forall x = (x_n) \in \ell^\infty \quad T(x) = T_x$$

Η συνάρτηση T είναι γραμμικός
 τελεστής και γάλιστα ισομετρία, διότι
 από την (*) έχουμε:

$$\|T_x\| \leq \| (x_n) \|_{\infty} \quad \forall x = (x_n) \in \ell^\infty$$

και επίσης

$$\| (x_n) \|_{\infty} \leq \|T_x\| \quad \forall x = (x_n) \in \ell^\infty$$

διότι

$$|T_x(e_n)| = |x_n| \leq \|T_x\| \quad \forall x = (x_n) \in \ell^\infty$$

όπου, $e_n = (0, \dots, 1, 0, \dots) \in \ell^1$

και $\|e_n\|_1 = 1$

5

Πρόταση

Έστω $(X, \|\cdot\|)$ χώρος Banach και $Y \subseteq X$ ένας διανυσματικός υπόχωρος του X .
 Αν το Y είναι κλειστό υποσύνολο του X
 τότε ο $(Y, \|\cdot\|_Y)$, δηλαδή ο Y με
 τον περιορισμό της νόρμας $\|\cdot\|$ στο Y
 είναι χώρος Banach.

Απόδειξη

Προφανώς ο $(Y, \|\cdot\|_Y)$ είναι χώρος με
 νόρμα.

Αν $(\gamma_n) \subseteq Y$ για Cauchy ακολουθία, τότε

$\forall \varepsilon > 0$ υπάρχει $n_0 \in \mathbb{N}$ ώστε:

$$(*) \quad \|\gamma_n - \gamma_m\| < \varepsilon \quad \forall n, m \in \mathbb{N}, n, m > n_0.$$

Άρα, η $(\gamma_n) \subseteq X$ είναι Cauchy ακολουθία
 και στον $(X, \|\cdot\|)$.

Αφού ο $(X, \|\cdot\|)$ είναι χώρος Banach
 υπάρχει $x \in X$ ώστε: $\gamma_n \rightarrow x \iff \|\gamma_n - x\| \rightarrow 0$.

Ο Y είναι κλειστό υποσύνολο του X
 και $(\gamma_n) \subseteq Y$, άρα $x \in Y$.

Επομένως $\gamma_n \rightarrow x \in Y$, άρα ο $(Y, \|\cdot\|_Y)$ είναι
 χώρος Banach.

Ο χώρος c_0

$$c_0 = \{(x_n) \in \mathbb{R}^{\mathbb{N}} : x_n \rightarrow 0\} \subseteq \ell^\infty$$

$$= \{(x_n) \in \mathbb{R}^{\mathbb{N}} : \exists n \in \mathbb{N} : |x_n| > \varepsilon\} \text{ πεπερασμένο } \forall \varepsilon > 0$$

Ο χώρος c_0 είναι προφανώς διανυσματικός χώρος, υποχώρος του ℓ^∞ , διότι

$$\lambda(x_n) + \mu(y_n) \in c_0 \text{ αν } (x_n), (y_n) \in c_0 \text{ και } \lambda, \mu \in \mathbb{R}$$

Ο χώρος $(c_0, \|\cdot\|_\infty)$ είναι χώρος Banach

$$\|(x_n)\|_\infty = \sup \{|x_n| : n \in \mathbb{N}\}$$

Πράγματι, είναι άμεσο ότι ο $(c_0, \|\cdot\|_\infty)$ είναι χώρος με νόρμα.

Ο $(c_0, \|\cdot\|_\infty)$ είναι χώρος Banach, καθώς είναι κλειστό υποσύνολο του χώρου $(\ell^\infty, \|\cdot\|_\infty)$ που είναι χώρος Banach.

Πράγματι, το σύνολο $\ell^\infty - c_0$ είναι ανοικτό υποσύνολο του ℓ^∞ .

Για κάθε $x = (x_n) \in \ell^\infty - c_0$, ισχύει $x \notin c_0$ άρα $\forall \varepsilon > 0 \exists n \in \mathbb{N}$ υπάρχει $k_n \in \mathbb{N}$ με $k_n \geq n$ ώστε $|x_{k_n}| > \varepsilon$.

Αρα, για κάθε $y = (y_n)_{n \in \mathbb{N}} \in \ell^\infty$ με $\|x - y\|_\infty < \frac{\varepsilon}{2}$ ισχύει: $|y_{k_n}| > \frac{\varepsilon}{2} \forall n \in \mathbb{N}$.

Διότι $\varepsilon - |y_{k_n}| < |x_{k_n}| - |y_{k_n}| < |x_{k_n}| - \frac{\varepsilon}{2} < \frac{\varepsilon}{2}$ και $\forall y \in \ell^\infty - c_0$ επομένως $y \in \ell^\infty - c_0$ και $S(x, \frac{\varepsilon}{2}) \subseteq \ell^\infty - c_0$.

Ο συζυγής χώρος c_0^* του c_0 είναι ισομετρικός με τον χώρο ℓ^1 .

Θέτουμε: για $x = (x_n) \in \ell^1$: $T_x : c_0 \rightarrow \mathbb{R}$ με $T_x(y) = \sum_{n=1}^{\infty} x_n y_n$

$\forall y = (y_n) \in c_0$. Τότε $|T_x(y)| \leq \|x\|_1 \cdot \|y\|_\infty \forall x \in \ell^1, y \in c_0$.

Άρα, $T_x \in c_0^*, \forall x \in \ell^1$.

Ο τελεστής $T: \ell^1 \rightarrow (C_0)^*$ με $T(x) = T_x$ (7)
 $\forall x \in \ell^1$ είναι ισομετρία:

Έχουμε $\|T(x)\| = \|T_x\| \leq \|x\|_1$ $\forall x \in \ell^1$

Έστω $x = (x_n) \in \ell^1$. Θετούμε:

Ισχύει: $\|z_n^m\|_\infty = 1$ και

$$z_n^m = \begin{cases} \frac{|x_n|}{x_n} \text{ αν } n \leq m \\ \text{και } x_n \neq 0 \\ 0 \text{ αν } n > m \\ \text{ή } x_n = 0 \end{cases}$$

$$\|T_x(z^{(m)})\| = \left\| \sum_{n=1}^{\infty} x_n z_n^m \right\| = \sum_{n=1}^m |x_n|$$

Άρα $\|T_x\| \geq \sum_{n=1}^m |x_n| \forall m \in \mathbb{N}$ και επομένως

$$\|T_x\| \geq \|x\|_1$$

Άρα, $\|T_x\| = \|x\|_1 \forall x \in \ell^1$ και επομένως

ο τελεστής $T: \ell^1 \rightarrow (C_0)^*$ με $T(x) = T_x$
 $\forall x \in \ell^1$ είναι ισομετρία.